

KAŲ DERĖTŲ ŽINOTI KŪRINIŲ NAUDOTOJUI

1. Autorių teisių apsaugą Lietuvoje reglamentuoja Autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymas ("Valstybės žinios", 1999-05-18, Nr. 50-1598, 2003-03-21 d., Nr. 28-1125, 2006-10-31 Nr. 116-855) ir Berno konvencija dėl literatūros ir meno kūrinių apsaugos ("Valstybės žinios", 1995-05-16 d., Nr.: 40).

2. Autorinio atlyginimo tarifai už muzikos kūrinių viešą atlikimą paskelbti "Informaciniuose pranešimuose", 2002-03-07, Nr. 19. Tarifų pakeitimai patvirtinti LATGA-A Konferencijose.

3. Lietuvos autorių teisių gynimo asociacijos agentūra LATGA-A yra autorių teisių kolektyvinio administravimo asociacija, veikianti pagal Autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo (toliau - Įstatymo) V skyrių. Pagal sutartis, pasirašytas su Lietuvos autoriais ir užsienio autorių bendrijomis, LATGA-A atstovauja autorių teisėms, kai viešai atliekami (naudojami) jų kūriniai.

4. Įstatymo 2 str. 20 d. nusako, kad **kūrinio naudotojas - fizinis arba juridinis asmuo, kuris naudoja kūrinių originalus ar jų kopijas** (bet koku būdu juos atgamina, išleidžia, importuoja, parduoda, nuomoja, teikia panaudai ar kitaip platina, naudoja viešam atlikimui ar viešam rodymui, transliuoja, retransliuoja ar kitaip viešai juos skelbia). Atlikėjas nelaikomas viešai atliekamo kūrinio ar gretutinių teisių objekto naudotoju, jeigu jis neorganizuoja ir (ar) nefinansuoja kūrinio panaudojimo viešam atlikimui.

5. Įstatymo 2 str. 29 d. nurodo, kad **viešas atlikimas** - kūrinio vaidinimas, dainavimas, grojimas, deklamavimas, skaitymas, šokis ar kitas kūrinio viešo atlikimo būdas tiek tiesiogiai (gyvas atlikimas), tiek pasitelkus bet kokias priemones ar įrangą kokioje nors viešoje vietoje, kur tuo pačiu metu dalyvauja arba gali dalyvauti neapibrėžta visuomenės narių grupė.

6. Įstatymo 15 str. 1 d. 7 p. nusako, kad **autorius turi išimtinės teises leisti arba uždrausti viešai atlikti kūrinį bet kokiais būdais ir priemonėmis**. Įstatymo 15 str. 2 dalis nusako, kad **bet koks kūrinio originalo ar jo kopijų panaudojimas be autoriaus, jo teisių perėmėjo ar jo tinkamai įgalioto asmens leidimo yra laikomas neteisėtu (išskyrus šio įstatymo numatytus atvejus)**.

7. Įstatymo 15 str. 3 d. nurodo, kad **autorius turi teisę gauti autorinį atlyginimą už kiekvieną kūrinio panaudojimo būdą**. Už viešą kūrinio atlikimą autorius turi teisę gauti autorinį atlyginimą, tiek kai kūrinys atliekamas tiesiogiai (gyvas atlikimas), tiek panaudojant fonogramą ar audiovizualinį kūrinio įrašą, radijo ir televizijos transliaciją ar retransliaciją.

8. Įstatymo II skyriaus IV skirsnyje išvardinti autorių turtinių teisių apribojimai, tačiau nei vienas iš jų netaikomas viešam kūrinio atlikimui (naudojimui).

9. Įstatymo 70 str. apibrėžia kūrinių naudotojų teises ir pareigas. Viena iš tokių pareigų, numatyta 70 str. 2 d. 3 p., yra ne vėliau kaip prieš 3 dienas iki kūrinių naudojimo kreiptis į kolektyvinio teisių administravimo asociaciją su prašymu suteikti licenciją prašyme nurodytu būdu naudoti kūrinius.

10. Įstatymo 73 str. nurodoma, kad autorių teisių pažeidimu laikomi veiksmai, kuriais pažeidžiamos bet kurios šio Įstatymo ir kitų įstatymų saugomos autorių teisės.

11. Įstatymo 86 str. 1 d. numato, kad kolektyvinio administravimo asociacijos dėl jų atstovaujamų autorių teisių interesų be atskiro jų įgaliojimo turi teisę išieškoti autorinį atlyginimą iš kūrinių naudotojų, kurie be kolektyvinio administravimo asociacijos licencijos ar nemokėdami atlyginimo teisių turėtojams naudoja kūrinius.

12. Įstatymo 86 str. 3 d. nusako, kad **teismas, nustatęs kad kūriniai buvo panaudoti be kolektyvinio administravimo asociacijos licencijos, priima sprendimą išieškoti iš kūrinių naudotojo 2 kartus didesnį autorinį atlyginimą, negu priklausytų mokėti pagal suteiktą licenciją panaudoti kūrinį.**

13. LR administracinės teisės pažeidimų kodekso 214¹⁰ str. taip pat **nustato administracinę atsakomybę už autorių teisių pažeidimus.** Neteisėtas (neturint autoriaus arba jo teisių perėmėjo leidimo) kūrinio viešas atlikimas užtraukia baudą nuo 1 000 iki 2 000 Lt, o tokie pat veiksmai padaryti asmens, jau bausto administracine nuobauda, užtraukia baudą nuo 2 000 iki 3 000 Lt.